

Obce mohou zatížit vyšší daní z nemovitostí i jen určité nemovitosti

25.7.2023 - | Ústavní soud ČR

Plénium Ústavního soudu (soudce zpravodaj Vojtěch Šimíček) zamítlo návrh Ministerstva vnitra na zrušení čl. 2 a přílohy č. 1 obecně závazné vyhlášky obce Řepov č. 1/2021, o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitých věcí.

Ministerstvo vnitra (navrhovatel) se domáhalo zrušení čl. 2 a přílohy 1 obecně závazné vyhlášky obce Řepov č. 1/2021, o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitých věcí to pro rozpor s právem svobodně podnikat a pravidlem, podle něhož lze daně a poplatky ukládat jen na základě zákona. Ministerstvo vnitra rovněž namítalo rozpor s § 12 a § 11 odst. 3 písm. b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Obec Řepov totiž stanovila touto vyhláškou místní koeficient, kterým se násobí daň za jednotlivé druhy pozemků, zdanitelné stavby nebo jednotky, ve výši 5, a to pro části obce v rozsahu parcelních čísel pozemků specifikovaných v příloze č. 1 obecně závazné vyhlášky. Jednalo se o logistické a průmyslové areály v katastru Řepova

Ústavní soud návrh zamítl. Konstatoval, že podstata sporu spočívá ve výkladu pojmu „jednotlivá část obce“ (§ 12 zákona o dani z nemovitých věcí). Ministerstvo vnitra zastává názor, že tento pojem nelze vztahovat na vybrané prostory a objekty konkrétních výrobních a průmyslových závodů, logistických center a dalších podnikatelských areálů, nýbrž že se musí jednat o souvislé části obce (osada, městská čtvrť apod.). Takovému výkladu však Ústavní soud nepřisvědčil.

Podle Ústavního soudu vydala obec Řepov napadenou obecně závaznou vyhlášku v mezích své samostatné působnosti, přitom nezneužila svoji působnost, neboť sledovala legitimní cíl, k jehož dosažení použila přiměřených prostředků. Přijatou právní úpravu současně nelze považovat za diskriminační ani porušující princip rovného zacházení, neboť je ospravedlněna objektivními a racionálními důvody. Již z projednávání napadené vyhlášky zastupitelstvem obce je patrné, že důvodem tohoto postupu byla kompenzace zatížení ze strany některých podnikatelských areálů na území obce. Podle Ústavního soudu obec nepřekročila zákonem stanovené maximální koeficient, neboť realizovala svoje právo na samosprávu. Postup obce nebyl ani nepřipustně účelový či svévolný za situace, kdy pouze usilovala o kompenzování zvýšené ekologické zátěže.

Ústavní soud proto uzavřel, že pojem „jednotlivá část obce“ (§ 12 cit. zákona) je třeba ústavně konformně vyložit tak, že touto částí nemusí být pouze souvislá část území obce, nýbrž i konkrétní označené nemovitosti. Možnost obcí zatížit vyšším zdaněním jen určité nemovitosti je rovněž naplněním ústavního principu samosprávy a subsidiarity politické moci (čl. 8 Ústavy). Jsou to totiž právě místní samosprávy, které mohou efektivně zajistit, aby výše zdanění nemovitostí odpovídala negativním externalitám, které jsou s nimi spojeny v konkrétním místěžití.

Ústavní soud konečně připomenul, že daňové subjekty, které by nesouhlasily se stanovením daně pro její nezákonnost či protiústavnost, se mohou proti rozhodnutí finanční správy bránit přezkumem ve správním soudnictví. Soudy jsou přitom v rámci přezkumu takového rozhodnutí v souladu s Ústavou povinny vyhlášku neaplikovat v případě, kdy by dospěly k závěru o její neústavnosti či jen rozporu se zákonem.

<https://www.usoud.cz/aktualne/obce-mohou-zatizit-vyssi-dani-z-nemovitosti-i-jen-urcite-nemovitosti>